

B.Com. Semester - 5 (CBCS) Examination
Oct/Nov - 2025 (NEW COURSE)
Management Accounting - 1(Dse-3)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન.૧ શુભમન લિમિટેડના તા. 31-03-2024 તથા તા. 31-03-2025 ના રોજ ના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે. (૨૦)

જવાબદારી	31-03-24	31-03-25	મિલકતો	31-03-24	31-03-25
ઈક્વિટી શેર મૂડી	100,000	120,000	જમીન મકાન	60,000	112,000
શેર પ્રીમિયમ	20,000	24,000	પ્લાન્ટ અને યંત્રો	40,000	41,400
સામાન્ય અનામત	10,000	16,000	ફર્નિચર	30,000	19,600
નફા નુકસાન ખાતુ	6,000	12,000	દેવાદારો	18,000	30,000
15%ના ડિબેન્ચર	20,000	30,000	લેણીહુંડી	6,000	10,000
લેણદારો	6,000	8,000	હાથ પર રોકડ	26,000	17,000
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	8,000	6,000			
કરવેરા જોગવાઈ	10,000	14,000			
	180,000	230,000		180,000	230,000

વધારાની માહિતી:

- (1) જમીન મકાન પર 10% અને પ્લાન્ટ યંત્ર પર 15% અને ફર્નિચર પર 20% લેખે ઘસારો ગણવામાં આવે છે.
- (2) તા. 30.09.2024ના રોજ જમીન અને મકાનના ₹30,000 માં વેચ્યા હતા. (ચોપડે નોંધાયેલ કિંમત તા. 01.04.2024ના રોજ ₹20,000) તથા ₹10,000ની કિંમતનું ફર્નિચર ₹6,000માં વેચ્યું હતું.
- (3) બધી કાયમી મિલકતોની ખરીદી તા. 01.10.2024ના રોજ થયેલ છે.
- (4) તા. 31.03.24ની શેર મૂડી પર 20% લેખે ચૂકવ્યું હતું અને વર્ષ દરમિયાન કરવેરાના ₹12,000 ચૂકવ્યા હતા.

ઉપરની વિગતોના આધારે તમામ ગણતરીઓ સહિત ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન.૧ સુદર્શન કંપનીના તા. 31-03-2024 અને 31-03-2025 વર્ષના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે. તેના પરથી ભંડોળ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

જવાબદારી	31-03-24	31-03-25	મિલકતો	31-03-24	31-03-25
ઈક્વિટી શેર મૂડી	450,000	450,000	સ્થિર મિલકતો	400,000	320,000
સામાન્ય અનામત	300,000	310,000	રોકાણો (ચાલુ નહિ)	50,000	60,000
નફા નુકસાન ખાતુ	56,000	68,000	સ્ટોક	240,000	210,000
લેણદારો	168,000	134,000	દેવાદારો	210,000	455,000
કરવેરા જોગવાઈ	75,000	10,000	બેન્ક	149,000	197,000
ગીરો લોન	-	270,000			
	1,049,000	1,242,000		1,049,000	1,242,000

વધારાની માહિતી:

- (1) ₹8,000ની કિંમતના રોકાણો ₹8,500માં 2024-25 દરમિયાન વેચવામાં આવેલ.
- (2) વર્ષ દરમિયાન ₹9,000ની કરવેરા માટે જોગવાઈ કરેલી.
- (3) વર્ષ દરમિયાન ₹10,000ની કિંમતની એક કાયમી મિલકત ₹12,000માં વેચવામાં આવેલી. નફો નફા-નુકસાન ખાતે જમા કરાવવામાં આવેલ.
- (4) વર્ષ દરમિયાન ચૂકવેલ ડિવિડન્ડ ₹40,000.

પ્રશ્ન.૨ રાહુલ લિ.ના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે. નીચેની માહિતીના આધારે એકાઉન્ટિંગ સ્ટાન્ડર્ડ ૩ મુજબનું રોકડ (૨૦) પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

જવાબદારી	31-03-24	31-03-25	મિલકતો	31-03-24	31-03-25
શેર મૂડી	720,000	900,000	પાઘડી	-	18,000
સામાન્ય અનામત	180,000	216,000	જમીન-મકાન	720,000	684,000
નફાનુકસાન ખાતુ	109,800	110,160	યંત્ર	540,000	608,400
બેંક લોન	252,000	-	સ્ટોક	360,000	266,400
લેણદારો	540,000	486,720	દેવાદાર	288,000	231,120
કરવેરા જોગવાઈ	108,000	126,000	બેંક	1,800	30,960
	1,909,800	1,838,880		1,909,800	1,838,880

વધારાની માહિતી:

- (1) ડિવિડન્ડની ચૂકવણી રૂ.82,800.
- (2) અનમોલ કંપનીની મિલકતો ખરીદી હતી, જે માટે રૂ. 180,000 ના શેર્સ આપ્યા હતા અને નીચે દર્શાવેલ મિલકતો ખરીદી હતી. સ્ટોક: રૂ.72,000, યંત્ર: રૂ.90,000.
- (3) રૂ. 28,800ના નવા યંત્ર ખરીદ્યા હતા.
- (4) યંત્રો પર રૂ. 43,200 નો ધસારો માંડી વાળ્યો હતો અને જમીન-મકાન ઉપર રૂ. 36,000નો ધસારો માંડી વાળ્યો હતો.
- (5) કરવેરા જોગવાઈ રૂ. 118,800ની કરી હતી અને યંત્ર વેચાણનું નુકસાન રૂ.720 સામાન્ય અનામત ખાતે માંડી વાળ્યું હતું.

અથવા

પ્રશ્ન.૨ સ્પંદન લિમિટેડના 2024-25 ને લગતા પાકા સરવૈયા નીચે પ્રમાણે છે.

જવાબદારી	31-03-24	31-03-25	મિલકતો	31-03-24	31-03-25
દરેક ₹10 નો તેવા ઇક્વિટી શેર મૂડી	720,000	1,260,000	પાઘડી	180,000	169,200
સામાન્ય અનામત	504,000	324,000	જમીન-મકાન	738,000	504,000
મૂડી અનામત	-	36,000	પ્લાન્ટ-યંત્રો	216,000	468,000
નફા-નુકસાન ખાતુ	216,000	270,000	રોકાણો	72,000	180,000
15% ના ડિબેન્યર્સ	-	360,000	સ્ટોક	252,000	630,000
લેણદારો	162,000	216,000	દેવાદારો	288,000	568,800
દેવીહુંડીઓ	144,000	64,800	લેણીહુંડીઓ	46,800	151,200
સૂચિત ડિવિડન્ડ	126,000	180,000	બેન્ક-રોકડ	216,000	201,600
કરવેરાની જોગવાઈ	144,000	165,600	પ્રાથમિક ખર્ચા	25,200	18,000
સ્ટાફ પેન્શન ફંડ	18,000	36,000	ડિબેન્યર વટાવ	-	21,600
	2,034,000	2,912,400		2,034,000	2,912,400

વધારાની માહિતી: 2024 અને 2025 ના વર્ષ દરમિયાન:

- (1) રૂ. 252,000ની મૂળ કિંમતના જમીન-મકાન જેની ઘસારા બાદ કિંમત રૂ. 180,000 હતી તે રૂ. 288,000માં વેચવામાં આવ્યા. વેચાણથી મળેલ નફામાંથી મૂડી નફો મૂડી અનામત ખાતે અને મહેસુલી નફો નફા-નુકસાન ખાતે લઈ જવામાં આવ્યો હતો.
- (2) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 306,000ની પડતરના ચંત્રો ખરીદવામાં આવ્યા હતા.
- (3) ડિબેન્યર 10% ના વટાવે બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા.
- (4) સામાન્ય અનામતમાંથી જરૂરી રકમનો ઉપયોગ કરીને વર્તમાન ઇક્વિટી શેરહોલ્ડરોને 5:2 ના પ્રમાણમાં બોનસ શેર આપવામાં આવ્યા હતા.
- (5) ગયા વર્ષનું સૂચિત ડિવિડન્ડ ચૂકવી દેવાયું અને વચગાળાના ડિવિડન્ડ પેટે રૂ. 43,200 ચૂકવવામાં આવ્યા હતા.
- (6) ગયા વર્ષના ટેક્ષ પેટે રૂ. 129,600ના કરવેરા ચૂકવવામાં આવ્યા હતા.

ઉપરોક્ત માહિતીના આધારે એકાઉન્ટિંગ સ્ટાન્ડર્ડ 3 મુજબનું રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો. (જરૂરી ગણતરીઓ જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.)

પ્રશ્ન.3 નીચેની માહિતી પરથી માલસામાન વપરાશ વિચલન અને માલસામાન મિશ્રણ વિચલન ગણો.

(૧૫)

માલસામાન	પ્રમાણિત	ખરેખર
D	2,040 એકમો, એકમદીઠ ₹ 50ના ભાવે	2,050 એકમો, એકમદીઠ ₹ 50ના ભાવે
S	2,060 એકમો, એકમદીઠ ₹ 40ના ભાવે	2,060 એકમો, એકમદીઠ ₹ 45ના ભાવે

અથવા

પ્રશ્ન.3 એક વસ્તુના ઉત્પાદન માટે 1500 કિલો માલસામાન ₹20ના પ્રમાણ ભાવે વપરાશે તેવું પ્રમાણ, ઉત્પાદન શરૂ થતાં પહેલાં નક્કી કરવામાં આવેલ. ઉત્પાદન પ્રક્રિયા દરમિયાન ખરેખર માલસામાન વપરાશ 1515 કિલો, કિલોદીઠ ₹20.50ના ભાવે થયેલ. માલસામાનને મુખ્ય ત્રણ વિચલનો ખર્ચ, ભાવ અને વપરાશ અંગે ગણતરી કરો.

પ્રશ્ન.૪ MRF કારખાનામાં એક એકમના ઉત્પાદન પ્રમાણ વિગત અને ખરેખર વિગત નીચે મુજબ છે.

(૧૫)

પ્રકાર	પ્રમાણ સંખ્યા	પ્રમાણ વેતનદર (કલાક દિઠ)	વાસ્તવિક સંખ્યા	વાસ્તવિક વેતનદર (કલાક દિઠ)
P કામદારો	27	₹2	28	₹3
S કામદારો	28	₹3	27	₹2
કુલ	55	₹5	55	₹5

અઠવાડિક 60કલાકના પ્રમાણ સમય મુજબ પ્રમાણ અઠવાડિક ઉત્પાદન 4000 એકમોનું નિર્ધારિત થયેલ સમય બગાડ 10% સામાન્ય છે વાસ્તવિક ઉત્પાદન 3200 એકમોનું થયેલ હતું.

નીચેના વિચલનોની ગણતરી કરો:

(1) મજૂરી ઉપજ વિચલન

(2) મજૂર પેટાકાર્યક્ષમતા વિચલન

અથવા

પ્રશ્ન.૪ એક વસ્તુના એક એકમના ઉત્પાદન અંગે પ્રમાણ વિગત અને ખરેખર વિગત નીચે મુજબ છે:

પ્રમાણ કલાકો	પ્રમાણ વેતનદર (કલાક દિઠ)	ખરેખર ઉત્પાદન	ખરેખર કલાકો	ખરેખર મજૂરી દર (કલાકદિઠ)
15	₹4	1000 એકમો	15,300	₹ 3.90

નીચેના વિચલનોની ગણતરી કરો:

(1) મજૂરી પડતર ખર્ચ વિચલન

(2) મજૂર કાર્યક્ષમતા વિચલન

(3) મજૂરી દર ખર્ચ વિચલન

ENGLISH VERSION

Que.1 Following are the Balance Sheet of Shubman Limited as on 31-03-2024 and 31-03-2025.

(20)

Liabilities	31-03-24	31-03-25	Assets	31-03-24	31-03-25
Equity Shares Capital	100,000	120,000	Land & Building	60,000	112,000
Share Premium	20,000	24,000	Plant & Machinery	40,000	41,400
General Reserve	10,000	16,000	Furniture	30,000	19,600
P & L A/c.	6,000	12,000	Debtors	18,000	30,000
15% Debenture	20,000	30,000	Bills Receivable	6,000	10,000
Creditors	6,000	8,000	Cash on Hand	26,000	17,000
Bank Overdraft	8,000	6,000			
Provision for Tax	10,000	14,000			
	180,000	230,000		180,000	230,000

Additional Information:

- (1) Depreciation is calculated at 10% on land and buildings, 15% on plant and machinery and 20% on furniture.
- (2) On 30.09.2024, land and building were sold for ₹30,000. (Book value as on 01.04.2024 was ₹20,000) and furniture worth ₹10,000 was sold for ₹6,000.
- (3) All the fixed assets were purchased on 01.10.2024.
- (4) 20% was paid on the share capital as on 31.03.24 and tax of ₹12,000 was paid during the year.

Prepare a Fund Flow Statement including all calculations based on the above details.

OR

Que.1 The following are the Balance Sheets of Sudarshan Company for the years 31-03-2024 and 31-03-2025. Prepare a cash flow statement based on the same.

Liabilities	31-03-24	31-03-25	Assets	31-03-24	31-03-25
Equity Share Capital	450,000	450,000	Fixed Assets	400,000	320,000
General Reserve	300,000	310,000	Investment(Not Current)	50,000	60,000
P & L A/c.	56,000	68,000	Stock	240,000	210,000
Creditors	168,000	134,000	Debtors	210,000	455,000
Provision for Tax	75,000	10,000	Bank	149,000	197,000
Mortgage Loan	-	270,000			
	1,049,000	1,242,000		1,049,000	1,242,000

Additional Information:

- (1) Investments worth ₹8,000 were sold for ₹8,500 during 2024-25.
- (2) Provision for tax of ₹9,000 was made during the year.
- (3) A fixed asset worth ₹10,000 was sold for ₹12,000 during the year. The profit was credited to the profit and loss account.
- (4) Dividends paid during the year ₹40,000.

Que.2 Following are the Balance Sheet of Rahul Ltd. Prepare Cash Flow Statement as per AS – 3 as given below information. (20)

Liabilities	31-03-24	31-03-25	Assets	31-03-24	31-03-25
Share Capital	720,000	900,000	Goodwill	-	18,000
General Reserve	180,000	216,000	Land-Building	720,000	684,000
Profit-Loss A/c.	109,800	110,160	Machinery	540,000	608,400
Bank Loan	252,000	-	Stock	360,000	266,400
Creditors	540,000	486,720	Debtors	288,000	231,120
Provision for Tax	108,000	126,000	Bank	1,800	30,960
	1,909,800	1,838,880		1,909,800	1,838,880

Additional Information:

- (1) Rs. 82,800 was paid as Dividend.
- (2) Properties was purchased from Anmol Company, in which Company provided Shares of Rs. 180,000 and acquire Stock of Rs. 72,000 and Machinery of Rs. 90,000.
- (3) New Machineries was purchased of Rs. 28,000.
- (4) Depreciation has been written off on Machinery and Land-Building of Rs. 36,000 and 43,200 respectively.
- (5) Provision of Tax of Rs. 118,800 during the year and Loss on sale of Machinery of Rs. 720 was transfer to General Reserve.

OR

Que.2 Following are the Balance Sheet of Spandan Limited for the year ended 2023-24.

Liabilities	31-03-24	31-03-25	Assets	31-03-24	31-03-25
Equity Share Capital of Rs. 10 each	720,000	1,260,000	Goodwill	180,000	169,200
General Reserve	504,000	324,000	Land-Building	738,000	504,000
Capital Reserve	-	36,000	Plant-Machinery	216,000	468,000
Profit-Loss A/c.	216,000	270,000	Investments	72,000	180,000
15% Debentures	-	360,000	Stock	252,000	630,000
Creditors	162,000	216,000	Debtors	288,000	568,800
Bills Payable	144,000	64,800	Bills Receivable	46,800	151,200
Proposed Dividend	126,000	180,000	Bank-Cash	216,000	201,600
Provision for Tax	144,000	165,600	Preliminary Expenses	25,200	18,000
Staff Pension Fund	18,000	36,000	Debenture Discount	-	21,600
	2,034,000	2,912,400		2,034,000	2,912,400

Additional Information: During the Year 2024 and 2025

- (1) Land-Building of Rs. 252,000 after depreciation was Rs. 180,000 which was sold at Rs. 288,000. Capital profit after sale were taken into Capital Reserve and Revenue profit were took into Profit & Loss A/c.
- (2) During the year, Machinery worth of Rs. 306,000 were purchased.
- (3) Debentures were issued at 10% discount.
- (4) Bonus Shares will be issued to the equity shareholders in the ratio of 5:2 from using required amount from the General Reserve.
- (5) Proposed Dividend were paid. Interim Dividend of Rs. 43,200 was paid.
- (6) Last Year's Tax of Rs. 129,600 was paid.

Based on the above information, Prepare a cash flow statement as per AS – 3. (Indicate the necessary calculations as part of the answer.)

Que.3 Calculate the Material Usage Variance and Material Mix Variance from the following information. (15)

Materials	Standard	Actual
D	2,040 units, priced at ₹ 50 per unit	2,050 units, priced at ₹ 50 per unit
S	2,060 units, priced at ₹ 40 per unit	2,060 units, priced at ₹ 45 per unit

OR

Que.3 The quantity of 1500 K.g. goods to be used for the production of an item at a cost of ₹20 was decided before the start of production. The actual consumption of goods during the production process was 1515 kg, at a cost of ₹20.50 per kg. Calculate the three main variances of Materials: Cost, Price, and Consumption.

Que.4 The production volume details and actual details of a unit in an MRF factory are as follows. (15)

Types	Standard No. of Workers	Total Cost (Standard Per Hour)	Actual No. of Workers	Total Cost (Actual Per Hour)
Worker P	27	₹2	28	₹3
Worker S	28	₹3	27	₹2
Total	55	₹5	55	₹5

The standard weekly production of 4000 units is 60 hours per week. The planned time wastage is 10%, the actual production was 3200 units.

Calculate the following variances:

- (1) Labor productivity variance
- (2) Labor efficiency variance

OR

Que.4 The Standard and Actual details regarding the production of one unit of an item are as follows:

Standard Hours	Standard Wage Rate (Per Hour)	Actual Production	Actual Hours	Actual Wage Rate (Per Hour)
15	₹4	1000 Units	15,300	₹ 3.90

Calculate the following variances:

- (1) Labor cost variance
- (2) Labor efficiency variance
- (3) Labor rate cost variance
